

Õiguskeele vormistusjuhend

Koostatud 21.04.2017

Täiendatud 13.05.2026

I. VIITENUMBER

Viitenumber on pärast lauselõpupunkti. Kui viide on ainult lause mõne sõna kohta, paikneb viitenumber enne kirjavahemärki, kui see peaks järgnema.

- Põhiseaduse § 107 lg 1 näeb ette, et seadused kuulutab välja Vabariigi President.¹⁰ Presidendi sellist funktsiooni on kirjeldatud ka kui teatava riiginotari¹¹ ülesannete täitmist. Seaduse väljakuulutamise presidendi poolt sarnaneb päris notari tegevusega¹², aidates tagada õiguskindlust¹³.

II. ALLIKAKIRJE VORMISTUS

Allikakirjed paiknevad joone all.

1. Autori nimi on paksus kirjas, eesnimi on lühendatud. Autori nime järel on punkt, mitme autori puhul on nimede vahel koma. Üle kolme autori korral esitatakse ainult esimese autori nimi koos lühendiga *jt* (ja teised).

- ¹ **T. Annus.** Riigiõigus. Õpik kõrgkoolidele. 2. tr. Tallinn: Juura, 2006, lk 137.
- ¹ **K. Adomeit, M. Ristikivi, H. Siimets-Gross.** Ladina-eesti õigussõnastik. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2005.
- ¹ **P. Varul jt.** Tsiviilõiguse üldosa. Õigusteaduse õpik. Tallinn: Juura, 2012.

2. Perioodikaväljaande või kogumiku artiklile viitamisel järgneb artikli pealkirjale mõttekriips ja seejärel perioodikaväljaande või kogumiku pealkiri. Kui viidatakse artikli või kommentaari konkreetsele osale, siis tehakse seda väikseima sobiva üksuse täpsusega.

- ¹ **F. Gordon, C. Burt.** Seaduskeelest Lõuna-Aafrikas. – Selged mõtted, selge keel. Koost. ja toim. K. Hallik, K. Kasemets. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2012, lk 85.
- ¹ **S. Laos.** PS § 43 kommentaarid, p 13.1. – Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Toim. Ü. Madise jt. Tallinn: Juura, 2002, lk 440–449.

3. Teose väljaandmiskoha järel on koolon, tühik ja seejärel kirjastuse nimi. Kirjastuse nime järel on koma, aastaarv, koma ja seejärel leheküljenumber. Leheküljevahemiku

puhul käib numbrite vahele pikk kriips. Perioodikaväljaande nime järel on aastaarv, koma vahel ei ole.

- ¹ **T. Annus**. Riigiõigus. Õpik kõrgkoolidele. 2. tr. Tallinn: Juura, 2006, lk 137.
- ¹ **M. Ernits**. Kättetoimetamisest põhiõiguste valguses. – Juridica 2004, nr 5, lk 321–333.

4. Kirjes kasutatakse lühendeid *lk* (lehekülg), *nr* (number), *tr* (trükk), *jt* (ja teised), *toim.* (toimetaja, toimetanud), *koost.* (koostaja, koostanud). Kui lühend langeb kokku sõnaga, pannakse lõpupunkt (nt *toim.*, *koost.*) või kirjutatakse sõnaga välja (*kommentaar*, mitte *komm*). Lühendit *lk* kasutatakse ka võõrkeelse allika viites.

- ¹ **M. Ernits**. Kättetoimetamisest põhiõiguste valguses. – Juridica 2004, nr 5, lk 321–333.
- ¹ **K. Hakapää**. Uusi kansainvälinen oikeus. Helsinki: Talentum, 2003, lk 283–287.

Lühendite *vt*, *vt ka*, *vt lisaks*, *vt lähemalt*, *nt jts* järele ei käi koolonit.

- ¹ Vt lisaks <http://mereviki.vta.ee/>.

5. Kui samale allikale viidatakse tekstis mitu korda, kasutatakse hilisemal viitamisel lühivarianti, mis koosneb autori nimest ja viitenumbrist. Kui viited on samal leheküljel järjestikku, piirduakse järgmises viites sõnaga „Sealsamas“ ja leheküljenumbri(te)ga.

- ¹ **T. Annus** (viide 1), lk 103.
- ¹ Sealsamas, lk 91.

6. Ajalehele viitamisel vormistatakse kuupäev araabia numbritena, ajalehe nime ja kuupäeva vahele koma ei käi.

- ¹ **R. Kartus**. Riik ei saa olla kaubamärgi omanik. – Äripäev 06.05.2002.

7. Veebiallikale viitamine

a) Kui teos või artikkel on saadaval veebis, varustatakse teose või artikli pealkiri hüperlingiga.

- ¹ [Normitehnika käsiraamat](#).
- ¹ **M. Treumuth**. [Eesti dialoogikorpus ja selle töötlemise tarkvara](#). Magistritöö. Tartu Ülikooli arvutiteaduse instituut, 2004.
- ¹ [Põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduse eelnõu](#) (IX Riigikogu 895 SE) seletuskiri.

b) Õiguskeele paberkogumikus lisatakse hüperlingi asemel kirje lõppu veebiaadress. Allika nimetuse ja aadressi vahel on punkt. Veebiaadressi ette ei panda sõnu *võrguversioon, arvutis kättesaadav, arvutivõrgus, aadress vms*.

- ¹ Normitehnika käsiraamat.
<http://www.just.ee/et/eesmargid/tegevused/oiguspoliitika/normitehnika-kasiraamat>.
- ¹ **M. Treumuth.** Eesti dialoogikorpus ja selle töötlemise tarkvara. Magistritöö. Tartu Ülikooli arvutiteaduse instituut, 2004.
<http://dspace.utlib.ee/dspace/handle/10062/1172>.
- ¹ Põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduse eelnõu (IX Riigikogu 895 SE) seletuskiri. <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/a0c93368-a2d9-3a8c-bcc9-0532b5b49597/P%C3%B5hiseaduslikkuse%20j%C3%A4relvalve%20kohtumenetluse%20seadus/>.

8. Üliõpilastööle viitamisel osutatakse töö valmimise kohale ja töö liigile.

- ¹ **M. Treumuth.** [Eesti dialoogikorpus ja selle töötlemise tarkvara](#). Magistritöö. Tartu Ülikooli arvutiteaduse instituut, 2004.

9. Õigusaktidele viitamine

a) Eesti õigusaktile viidates kirjutatakse akti esmakordsel nimetamisel tekstis nimetus välja. Sulgudes esitatakse akti lühend, kui seda kasutatakse tekstis edaspidi. Kui viidatakse akti kindlale redaktsioonile, võib joone all anda ka avaldamismärke, kuid pole see tarvilik.

- tekstis: mis võeti üle võlaõigusseaduse¹ (VÕS) § 149 lg-sse 5.
- joone all: ¹ [RT I, 31.12.2016, 7](#).

b) Euroopa Liidu õigusaktile viidates võib tekstis piirduda akti lühinimetusega, nt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26.06.2013 direktiiv 2013/32/EL või direktiiv 2013/32/EL, ja anda täispealkirja joone all.

- ¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26.06.2013 direktiiv 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (uuesti sõnastatud).

c) Välisriigi õigusaktile viitamisel esitatakse tekstis õigusakti eestikeelne nimetus, soovi korral sulgudes originaalkeeles kasutatav lühend, joone all õigusakti originaalkeelne nimetus, viide avaldamiskohale ja võimaluse korral ka veebiaadress või hüperlink.

- tekstis: eeskujuks olnud Saksamaa korteriomandiseaduses¹ (WEG) on see küsimus ..
- joone all: ¹ Gesetz über das Wohnungseigentum und das Dauerwohnrecht ([Wohnungseigentumsgesetz](#)), zuletzt geändert durch Art. 3 G v. 11.3.2013 I 434.

10. Kohtulahenditele viitamisel nimetatakse lahendi teinud kohus, lahendi kuupäev ja kohtuasja number (soovi korral koos lahendi numbriga), võimaluse korral lisatakse veebiaadress või hüperlink.

- ¹ Riigikohtu 13.05.2026 otsuse nr [3-21-2602](#) p 14. ~ ¹ Riigikohtu 13.05.2026 otsuse nr [3-21-2602/43](#) p 14.
- ¹ Tartu Halduskohtu 22.01.2014 otsus nr [3-12-975](#). ~ Tartu HK 22.01.2014 otsus nr [3-12-975](#).
- ¹ Euroopa Kohtu 09.04.2014 otsus nr C-583/12: Sintax Trading (ECLI:EU:C:2014:244). ~ EKo 09.04.2014, Sintax Trading, C-583/12, ECLI:EU:C:2014:244.
- ¹ Euroopa Inimõiguste Kohtu 19.01.2016 otsus nr 17429/10: Kalda vs. Eesti, p-d 49–53. ~ EIKo 19.01.2016, Kalda vs. Eesti, 17429/10, p-d 49–53.

11. Allikakirje lõpus on alati punkt, olenemata kirje lühidusest või ka kirje lõpus paiknevast veebiaadressist.

III. JUTUMÄRKIDE JA ÜLAKOMA KUJU

Eesti jutumärgid on kujul „Jutumärk“, ülakomad kujul ’ülakoma’.

IV. ÕIGUSAKTIDE LÜHENDITE KASUTAMINE

12. Lühend esitatakse sõna või fraasi järel sulgudes. Sõna *edaspidi* või kursiivi ei kasutata.

- Euroopa Liidu (EL) õigusaktides ..
- Halduskohtumenetluse seadustikus (HKMS) on ette nähtud ..

13. Õigusakti lühendit käänatakse sidekriipsu abil, vajaduse korral lisatakse türevokaal.

- Alused on sätestatud KrMS-is.
- TsÜS-i kohaselt ..

14. Õigusakti lühendit ei käänata, kui lühendile järgneb säte.

- HMS § 54 lg-s 1
- ELTL artikli 258 alusel